14/11/2023

Η Τεχνητή Νοημοσύνη στην Β΄ Ιερατική Σύναξη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Πραγματοποιήθηκε σήμερα στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας η 2η Γενική Ιερατική Σύναξη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος για το τρέχον Εκκλησιαστικό έτος, υπό την προεδρεία του Μητροπολίτου Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνατίου. Ομιλητής ήταν ο κ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ., ο οποίος ανέπτυξε το θέμα «Προκλήσεις και προβληματισμοί γύρω από την Τεχνητή Νοημοσύνη».

Ο κ. Καθηγητής, εισαγωγικά, παρατήρησε ότι «η τεχνητή νοημοσύνη, η προσπάθεια δηλ. να αναπαραχθεί η ανθρώπινη ευφυία και συμπεριφορά – και όχι μόνο να αναπαραχθεί, αλλά να προχωρήσει και πιο πέρα, αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε τα πράγματα του κόσμου μας». Ακολούθως, επισήμανε τα

διαφαινόμενα ευεργετήματα που προκύπτουν απ’ αυτήν, π.χ. «στον ιατρικό τομέα. Ειδικά σε φτωχές χώρες, με μεγάλες ελλείψεις συγκεκριμένων ιατρικών ειδικοτήτων, μπορούν να γίνουν διαγνώσεις ασθενειών με χρήση τεχνητής νοημοσύνης – σε ορισμένες περιπτώσεις από απόσταση (τηλεϊατρική) – με ειδικές συσκευές που παρέχουν ακρίβεια, είναι μικρές σε μέγεθος, έχουν χαμηλό κόστος και είναι πολύτιμες για την εξυπηρέτηση κατοίκων από απομακρυσμένες περιοχές, και ζωτικές σε επείγοντα περιστατικά. Αλλά και στις χώρες του δυτικού κόσμου, ειδικές μηχανές μπορούν να προτείνουν πολύ αποτελεσματικά σχήματα αντιμετώπισης επιθετικών ασθενειών με μεγάλη αποτελεσματικότητα. Βέβαια, διαπιστώνονται ενίοτε κάποια σφάλματα, αλλά το συνολικό αποτέλεσμα κρίνεται ικανοποιητικό. Εξάλλου, αυτές οι εξελίξεις θεωρούνται σχεδόν αναπόφευκτες, μιας και είναι αποτέλεσμα της προόδου, η οποία είναι σχεδόν αδύνατο να ανακοπεί στην κοινωνία μας».

Μίλησε, όμως και για τα προβλήματα που προκύπτουν, όπως «η αναπαραγωγή προκαταλήψεων και στερεοτύπων, η αδιαφάνεια των συγκεκριμένων κατασκευών, καθώς αυτές δεν υπόκεινται σε δημόσιο έλεγχο». Αναφερόμενος στους σημερινούς προβληματισμούς γύρω από το ζήτημα της Τεχνητής Νοημοσύνης, παρατήρησε «το ευαίσθητο ζήτημα της ενημέρωσης, την σχέση γιατρού – ασθενούς, το είδος των μελλοντικών ανθρώπων που θα γεννήσει μία κοινωνία όπου θα κυριαρχούν οι μηχανές, ο τρόπος αντιμετώπισης των ζωντανών οργανισμών, καθώς οι βιολογικές επιστήμες χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο συσκευές που λειτουργούν με τεχνητή νοημοσύνη. Το ανθρώπινο πρόσωπο θα αντιμετωπίζεται ως μηχανή ή ένα σύνολο δεδομένων; Ο «υπεράνθρωπος» που θα προκύψει από την ενίσχυση των δυνατοτήτων μας, θα είναι ένα εφιαλτικό σενάριο ή θα θεραπεύσει τις αδυναμίες που μας ταλαιπωρούν; Θα διαθέτει ο μελλοντικός άνθρωπος την απαιτούμενη αυτοσυνειδησία, ελευθερία, αυτοκαθορισμό, εσώτερες αρχές και αξίες για να διαφυλάξει τη σημασία του προσώπου του, ή οι διαδικασίες διευρυνόμενης αυτοματοποίησης θα απειλήσουν την ακεραιότητά του; Τι περιθώρια ελευθερίας θα έχει, αν θα είναι υποχρεωμένος να ζει σε ένα τυποποιημένο περιβάλλον; Και αυτοί που θα σχεδιάσουν τα συστήματα που θα αφορούν τις ζωές των ανθρώπων τι παιδεία θα έχουν και από τι είδους αξίες θα εμφορούνται;». Ο κ. καθηγητής αναφέρθηκε, επίσης, στην «ιεροποίηση της ταχύτητας» και παρατήρησε ότι «αυτές οι ανησυχίες ισοδυναμούν με βαθείς προβληματισμούς για τη λειτουργία της δημοκρατίας στα νέα δεδομένα».

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του, **ο κ. Παναγιωτόπουλος** κατέθεσε συγκεκριμένες προτάσεις Ποιμαντικής αντιμετώπισης του φαινομένου της Τεχνητής Νοημοσύνης. Πρότεινε «την ανάγκη ενημέρωσης για τις νέες τεχνολογικές δυνατότητες, καθώς είναι πολύ σημαντική για τη διαχείρισή τους. Προέχει να κατανοούμε τα πράγματα, αντί να τα δαιμονοποιούμε συλλήβδην και

απλώς να καταγγέλλουμε, γιατί τότε κανείς δεν πρόκειται να μας πάρει στα σοβαρά... είναι θεμελιώδες να υπενθυμίζονται στον άνθρωπο τα όρια και η περατότητά του, για να μην καλλιεργεί ψευδαισθήσεις απεριόριστων δυνατοτήτων. Να υπενθυμιστεί ακόμη ότι το ανθρώπινο πρόσωπο βιώνει τη ζωή του μέσα από τη σχέση του με τον συνάνθρωπο και ότι η ψηφιακή σύνδεση δεν μπορεί να φτάσει το επίπεδο και την ποιότητα της σχέσης... Χρειάζεται να τονιστεί ακόμη ότι εκτός από την ωφέλεια που μας παρέχουν οι νέες συσκευές, αν δεν προσέξουμε, μπορεί να απειλήσουν την πνευματική μας συγκρότηση... Ο ενθουσιασμός από τις νέες εφαρμογές μπορεί να οδηγήσει κάποτε και σε ειδωλοποιήσεις τους ή σε καινοφανείς μεσσιανικές προσδοκίες... Όμως, οι καινοφανείς προκλήσεις μπορούν να αποτελέσουν ευκαιρία και αφορμή να αναπτυχθούν εκείνες οι πτυχές του εκκλησιαστικού κηρύγματος που κινδυνεύουν από την τυποποίηση της επανάληψης... Ο θεολογικός λόγος της Εκκλησίας μας μπορεί να κινηθεί με τη νηφαλιότητα του μέτρου ανάμεσα στον ενθουσιασμό και τη φοβική άρνηση. Όπως όλα τα πράγματα του κόσμου, αν τα τεχνολογικά προϊόντα τεθούν σε προσωποκεντρική προοπτική και δεν αυτονομηθούν, μπορούν όντως να υπηρετήσουν τον άνθρωπο και να μην οδηγήσουν σε απώλεια των ανθρώπινων χαρακτηριστικών». Κατέληξε, λέγοντας ότι η Εκκλησία «οφείλει να αγωνίζεται ώστε η ψηφιακή ηθική να είναι διαρκώς παρούσα στους σχεδιασμούς μας και να τους καθοδηγούν με γνώμονα τον διαρκή και πλήρη σεβασμό προς την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Δεν ξεχνά τις πλανητικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις των τεχνολογικών εγχειρημάτων, υπενθυμίζοντας τη μέριμνα για το «κοινό μας σπίτι», τη Γη».

Ακολούθησε γόνιμος διάλογος και η σύνοψη των συμπερασμάτων από τον Ποιμενάρχη κ. Ιγνάτιο.